



Azadiya Welat

Agiro: Em li te Newroz

Agiro, diwa tu riyê Mazlûm niqani me dadi, di dilê te de çirûska desên wî, li nav zindana faşizma rîni... Pê bi pêr basê vediki tu, li her bajar û çiya, li her gundi. Agiro, tu çi Mazlûm i Çavên te yê nêr belna şevên zilma rey diçikîni. Xwe li me bipêce, ha ji te re; ev gîyan û beden a te ye...

ROJ LI WELAT HILÊT

21 Adar Duşem 2016 E-mail: awelat2002@yahoo.com Bihar: 75 Kr / KKTG: 1 TL Hejmar: 3234

www.azadiyawelat.info

MIZGÎN RONAK 3

ROJA NÛ PÎROZ BE!



Îro destpêka biharê, destpêka pêvajoya azadî û şoreşê ye. Gelê kurd bi rojan e li hemberî zilma AKP'ê daketiye qadan û agirê Newrozê geş dike. Dê îro li Amedê û seranserê Kurdistanê agir ji her demê zêdetir geş bibe

ROJA PIRSÎNA HESAB E

Dewleta AKP'ê û qesra Erdogan li hemberî kurdan şereki giştî dane destpêkirin û bînavber sîvilan qetî dikin. Gelê Kurdistanê bi dirûşma "Rêbertiya Azad, Kurdistan Xweser, Tirkîyeya Demokratîk" Newrozê pîroz dike. Dê îro bi milyonan kes dakevin qadan û hesabê komkujiyên Sîlopi, Sûr, Cizîr û Geverê ji faşizma AKP'ê bipirsin.

Li Amedê dê

REE KAJ REE SILENTIGITA

De post sia naskiêo en 1992, multfoje malpermesis la Turka registaro la kurdan jûrnalon *Azadiya Welat*. Tamen, oni daûrigas sian laboron favore al la pluvivado de la kurda lingvo.

“La Libereco de la Popolo”. Tion signifas en la kurda *Azadiya Welat*, jûrnalo publikigata de 1992 – kvankam, pro sekvestrado, la eldonantoj devis bapti ĝin diversamane—. Ĉar ĝi suferis amason da sekvestroj flanke de la turka registaro, la gazeto laboris je limigita libereco. Tamen, por alfronti la subpremadon oni ofte bezonas “imagpovon”, kiel memorigas Çetin Altun, editoro de la jûrnalo: “La 29-an de aprilo, pro premo de la registaro, la presejoj de Turkio decidis ne presi la jûrnalon. La presejoj ĝin ne presis, sed la jûrnalon ni fotokopiis kaj disdonis al la legontoj”. Dum la lastaj du jaroj, la kurdaj amaskomunikiloj ofte uzis fotokopimaŝinojn, por povi diskonigi artikolojn al la legantaro de loko al loko.

La turka registaro abunde fermis kurdajn amaskomunikilojn dum la lastaj tri jardekoj: jûrnalojn, novaĵagentejojn, gazetojn, radistaciojn kaj televidojn; aŭtune de 2016, la registaro fermis dek televidstaciojn – inter ili la unua televido en la kurda por infanoj—. Obstaklon post obstaklo, Çetin substrekis, la jûrnalo daûrigos subtenante la kurdan lingvon, “konsiderante, ke dum ekzistos la lingvo, la trudpremo de la ŝtato daŭros”.

La subteno de la abonantaro

Azadiya Welat trairis malfacilan vojon de kiam oni ekpublikigis ĝin en Istambulo. En ties nasko la kontribuo de kurdaj intelektuloj kaj verkistoj estis “fundamenta”, kiel rimarkigis Çetin. “Ĉiusemajne ni eldonis ĝin sub la nomo *Welat*, ĝis la turka registaro fermis ĝin en 1994. Tiam, ni nomis ĝin *Welatê Me*, kaj tiun oni fermis en 1996. En tiu jaro ĝi estis baptita *Azadiya Welat*.” En la jaro 2003 oni translokigis ties sidejon al Amedo(1), en Kurdio. Dum ĉiuj ĉi jaroj, la komunikilon oni publikigis ĉiusemajne; “en 2006 ni komencis eldoni ĝin ĉiutage”. Turkio denove fermis la gazeton en 2016 kaj 2017.

Laŭ sciigo de Çetin, la ĉefa subteno de la jûrnalo estas la abonantoj kaj la reklamoj: “Kutime, ni eldonas inter 8000 kaj 10000 ekzemplerojn kaj el tiuj 6000 estas por abonantoj.” Liaopinie, multaj homoj interesiĝas pri la kurda lingvo. Plejmulto el la legantaro estas studentoj kaj komercistoj. Ankaŭ, laŭ Çetin, en la malliberejoj la disvastigo de la gazeto estas granda: “La turka

registaro malpermesis la eniron de la gazeto en la prizonojn. Sed la kurdaj prizonuloj sukcesas legi la ĵurnalon. Eĉ pli, multaj enkarcerigitoj utiligas *Azadiya Welat* por lerni la lingvon.”

Rilate reklamadon, estas gravaj datoj en la kurda kalendaro Noruzo, Novjaro, la 8-a de Marto, la 1-a de Majo, Ramadan kaj la Granda Bajramo(2).

La rolon de la ĵurnalo en la disvastigo de la lingvo oni ne povas forgesi, opinias Çetin: “La ĵurnalo naskiĝis kun du ĉefaj celoj: unue, subteni la daŭrigon de la lingvo, konsiderante, ke oni devis alfronti kruelan detrupolitikon kaj, due, respondi al la rajto de la civitanoj ricevi verajn informojn en ties gepatra lingvo.”

La rilato kun la legantaro ankaŭ estas “speciale” grava, opinias la gazeta redaktoro. “La legantoj faras sia la ĵurnalon. Kiam ni aperigas preseraron, oni tuj vokas nin telefone. Alifoje, oni vokas por komenti, ke oni ne komprenas la signifon de iu vorto, kaj kelkfoje oni telefonas por aldoni mankantan informon al iu novaĵo.” Ankaŭ leteroj al la direktoro estas publikigataj.

Çetin mem agnoskis, ke li pliprofundigis siajn konojn de la kurda lingvo danke al la ĵurnalo. “Krome, *Azadiya Welat* allogis multajn kurdajn verkistojn, poetojn kaj ĵurnalistojn. Kaj ili kaj ni ne rigardas la projekton kiel nuran ĵurnalon, sed kiel lernejon por tiuj personoj al kiuj oni neis la rajton je klerigado.”

Rigardante en la estontecon, la kurdaj ĵurnaloj entuziasme daŭre laboras. “Turkio volas ekstermi la kurdan lingvon. Sed ni daŭre batalados.”

Notoj: (Nomoj en la kurda lingvo, krom la indikitaj)

(1) Amed (Diyarbakir en la turka).

(2) Ankaŭ nomata Festo de la Buĉofero.

KLARIGOJ:

Aŭtoro: Urtzi Urkizu.

Originale aperis en la eŭska ĵurnalo Berria la 13-an de Majo 2018-a.

Tradukis: NXC. Majo 2018-a. Provlegis: DS.

